

This booklet has been produced for bilingual pupils whose first language is Polish. It may be used as a reference book or in bilingual support.

Ta broszurka została przygotowana dla uczniów dwujęzycznych, których pierwszym językiem jest język polski. Może być ona wykorzystana jako odnośnik lub pomoc na zajęciach.

CONTENTS

TREŚĆ

1.	Signs and Symbols	<i>Znaki i symbole</i>
2.	Area	<i>Powierzchnia</i>
3.	Volume	<i>Objętość</i>
4.	Money	<i>Pieniądze</i>
5.	Lines	<i>Linie</i>
6.	Angles	<i>Kąty</i>
7.	Triangle	<i>Trójkąty</i>
8.	Circles	<i>Okręgi</i>
9.	Shapes	<i>Kształty</i>
10.	Graphs	<i>Grafy</i>
11.	Fractions	<i>Ułamki</i>
12.	Decimals	<i>Ułamki dziesiętne</i>
13.	Distance	<i>Odległość</i>
14.	Capacity	<i>Pojemność</i>
15.	Weight	<i>Waga</i>
16.	Time	<i>Czas</i>
17.	Temperature	<i>Temperatura</i>
18.	Instruments	<i>Instrumenty</i>

1. Signs and Symbols

1. Znaki i symbole

+	ADDITION	DODAWANIE
	add	<i>dodać</i>
	plus	<i>plus</i>
	and	<i>i (oraz)</i>
	total of	<i>w sumie (suma)</i>
	increase by	<i>zwiększone o</i>
	sum of altogether	<i>suma razem</i>
-	SUBTRACTION	ODEJMOWANIE
	subtract	<i>odjąć</i>
	minus	<i>minus</i>
	take away	<i>odjąć</i>
	less	<i>mniej</i>
	decrease by	<i>zmniejszyć o</i>
	reduce by from difference between	<i>pomniejszyć o od (z) różnica pomiędzy</i>
×	MULTIPLICATION	MNOŻENIE
	multiplied by	<i>pomnożyć przez</i>
	times	<i>razy</i>
	by groups of lots of the product of (3x4)	<i>przez ...(dwie) grupy (piątek) ...(dwie)liczby (np.5) tworzą iloczyn</i>
÷	DIVISION	DZIELENIE
	divided by	<i>podzielone przez</i>
	into	<i>(podzielić) na</i>
	out of	<i>na, z np. 9 out of 10 (dziewięciu na dziesięciu)</i>
	share	<i>dzielić (między)</i>
	each	<i>każdy</i>
	part of portion	<i>część z porcja</i>

=	equals	<i>równa się</i>
	is	<i>jest</i>
	is the same as	<i>jest takie(a) same(a) jak</i>
	makes	<i>daje, wynosi</i>
	has the same value as	<i>ma taką samą wartość jak</i>
≈	is approximately	<i>wynosi w przybliżeniu</i>
	about	<i>około</i>
	roughly	<i>mniej więcej</i>
	close to	<i>w przybliżeniu</i>
	nearly	<i>prawie</i>
	around	<i>w zaokrągleniu</i>
	almost the same as	<i>prawie tyle samo co</i>
>	is more than	<i>wynosi więcej niż</i>
	is greater than	<i>jest większe od</i>
	is bigger than	<i>jest większe od</i>
<	is less than	<i>wynosi mniej niż</i>
	is smaller than	<i>jest mniejsze od</i>
	is not as big as	<i>nie jest tak wielkie jak</i>
≥	bigger than or equal to	<i>większe lub równe</i>
≤	smaller than or equal to	<i>mniejsze lub równe</i>
%	per cent out of one hundred	<i>procent ze stu</i>
:	ratio	<i>stosunek</i>
↻	clockwise	<i>zgodnie ze wskazówkami zegara</i>

Σ	anticlockwise counter clockwise	<i>przeciwnie do (kierunku) wskazówek zegara</i>
$\sqrt{\quad}$	root	<i>pierwiastek</i>
∞	infinity	<i>nieskończoność</i>

2. Area

2. Powierzchnia

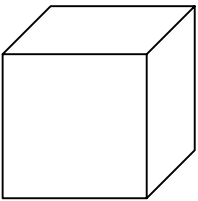
Area means how much space a flat (two dimensional) shape takes up. We measure area in square e.g. square centimetres (cm²).

Powierzchnia to ilość przestrzeni jaką zajmuje płaski (dwu wymiarowy) kształt.

1	2	3	4
5	6	7	8

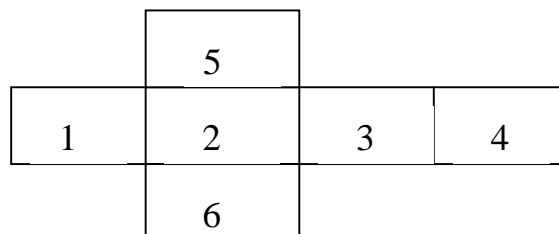
$$\begin{aligned} \text{Area} &= \text{length} \times \text{width} \\ &= 4\text{cm} \times 2\text{cm} \\ &= 8 \text{ cm}^2 \end{aligned}$$

$$\text{Powierzchnia} = \text{długość} \times \text{szerokość}$$

A cube has six faces. The surface area of a cube may be drawn like this:

Sześcian ma sześć boków. Powierzchnia sześcianu może być przedstawiona następująco:

3. Volume

3. Objętość

Volume means how much space a solid (3 dimensional) shape takes up. We measure volume in cubes. e. g.

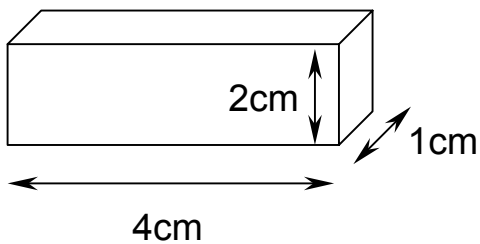
cubic centimeters (cm^3).

Objętość to ilość przestrzeni jaką zajmuje stały (trójwymiarowy) obiekt.

*Objętość mierzymy w jednostkach sześciennych na prz.
w centymetrach sześciennych (cm^3).*

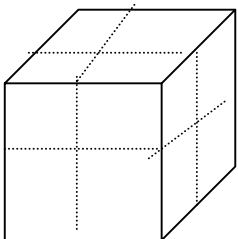
Volume = length x width x height

Objętość = długość x szerokość x wysokość

$$V = 4 \times 1 \times 2$$

$$V = 8\text{cm}^3$$

This cube is made of eight centimeter cubes. Its volume is 8cm^3 .

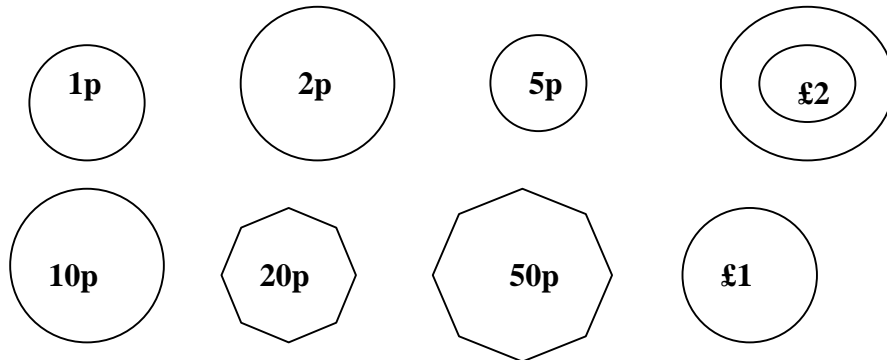
Ten sześcian jest wykonany z ośmiu jednocentymetrowych sześcianów. Jego objętość wynosi 8cm^3 .

4. Money

4. Pieniądze

These are the coins used in Britain:

To są monety używane w Wielkiej Brytanii:

One pound (£1) is 100 pence.

Jeden funt (£ 1) to 100 pensów.

These are the notes in use:

To są banknoty obecne w obiegu:

We usually write prices like this:

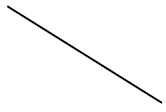
£2.99   £3.25

Zazwyczaj piszemy ceny następująco:

£2.99   £3.25

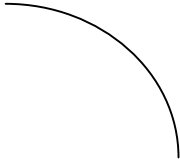
5. Lines

5. Linie

straight line

- *prosta*

curved line

- *krzywa*

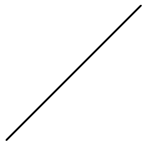
horizontal line

- *pozioma*

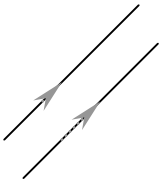
vertical line

- *pionowa*

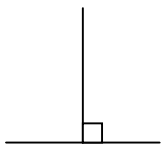
diagonal line

- *ukośna*

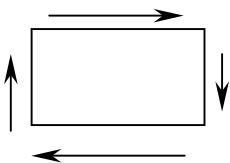
parallel lines

- *proste równoległe*

perpendicular lines

- *proste prostopadłe*

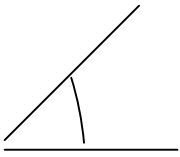
perimeter

- *obwód*

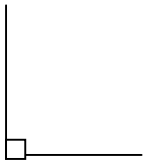
6. Angles

6. Kąty

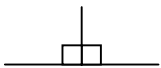
These two lines meet at an angle. An angle is measured in degrees ($^{\circ}$).

Dwie półproste o wspólnym początku tworzą kąt. Kąty są mierzone w stopniach ($^{\circ}$).

This is a right-angle. It is 90° .

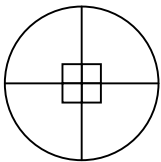
To jest kąt prosty. Ma on 90° .

A straight line is made of two right angles. It is 180° .

Prosta utworzona jest z dwóch kątów prostych.

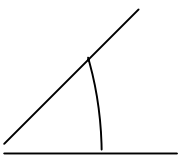
Ma ona 180° .

A circle is made of four right angles. It has 360° .

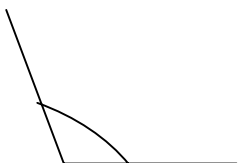
Okrąg utworzony jest z czterech kątów prostych.

Ma on 360° .

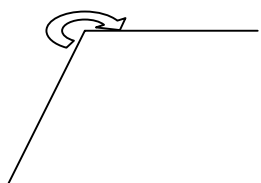
An angle which measures less than 90° is called an acute angle.

Kąt, który ma mniej niż 90° nazywa się kątem ostrym.

An angle which measures more than 90° is called an obtuse angle.

Kąt, który ma więcej niż 90° nazywa się kątem rozwartym.

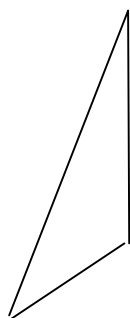

An angle which measures more than 180° is called a reflex angle.

Kąt, który ma więcej niż 180° nazywa się kątem wklęsłym.

7. Triangles

7. Trójkąty

A triangle is a shape with 3 straight sides. It also has 3 angles. The points of a triangle are called vertices.

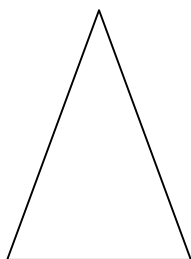
Trójkąt to wielokąt o trzech prostych bokach. Ma on także trzy kąty. Punkty trójkąta nazywamy wierzchołkami.

There are different types of triangles:

Są różne rodzaje trójkątów:

Isosceles

Równoramienny

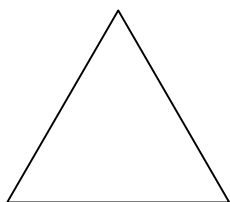

Two sides are the same length. The two angles at the base are equal.

Dwa boki są takiej samej długości. Dwa kąty przy podstawie są równe.

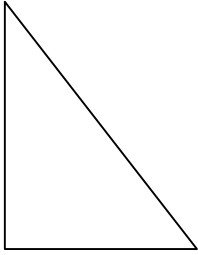
Equilateral

Równoboczny

All three angles are equal. All three sides are the same length.

Wszystkie trzy kąty są równe. Wszystkie trzy boki są takiej samej długości.

Right-angled

Prostokątny

One of the angles measures 90° . The longest side is called hypotenuse.

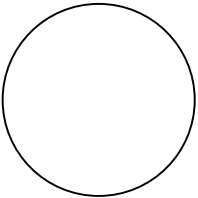
Jeden z kątów ma miarę 90° . Najdłuższy bok nazywa się przeciwprostokątną.

The angles of a triangle always add up to 180° .

Suma kątów trójkąta wynosi zawsze 180° .

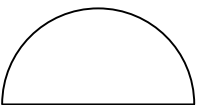
8. Circles

8. Okręgi(Koła)

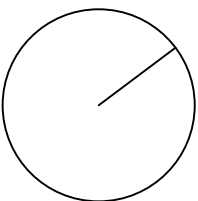
The perimeter of a circle is called the circumference.

Obwód okręgu nazywa się długością okręgu.

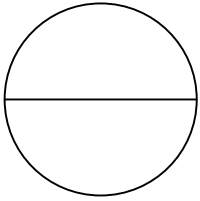
Half of a circle is called a semi-circle.

Półowę okręgu nazywa się półokręgiem.

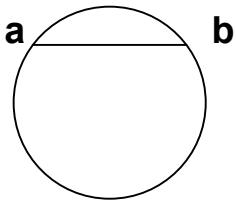
Any line from the center of a circle to the circumference is called radius.

Dowolny odcinek łączący środek okręgu z dowolnym jego punktem nazywamy promieniem okręgu.

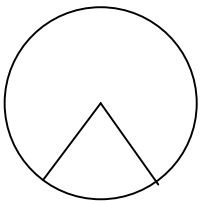
A straight line from one side of a circle to the other side through the center is the diameter.

Odcinek łączący dwa przeciwległe punkty na okręgu i przechodzący przez jego środek nazywa się średnicą.

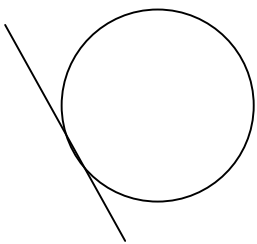
Part of the circumference is an arc. The straight line ab is a chord. The $a b$ area is a segment.

Część okręgu nazywamy łukiem. Linia prosta ab to cięciwa. Przestrzeń pomiędzy cięciwą a łukiem nazywamy odcinkiem koła.

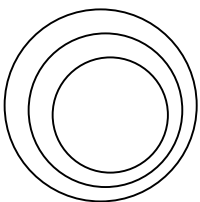
An area of a circle enclosed by two radii and an arc is a sector.

Przestrzeń okręgu wyznaczona dwoma promieniami i łukiem to wycinek kołowy.

A line which touches the circumference at only one point is a tangent.

Prosta, która się styka z okręgiem w dowolnym punkcie to styczna tego okręgu.

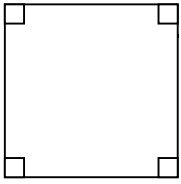

Circles which have the same center are called concentric circles.

Okręgi, które mają ten sam środek nazywają się współśrodkowymi.

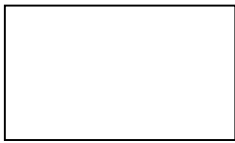
9. Shapes

9. Figury geometryczne

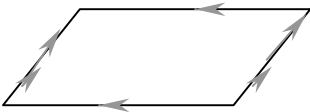
Square/Kwadrat

It has four equal sides and four right angles.
Ma cztery równe boki i cztery kąty proste.

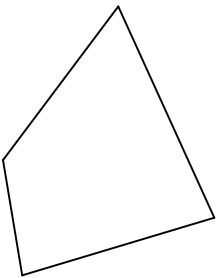
Rectangle/Prostokąt

It has four right angles and opposite sides are equal.
Ma cztery kąty proste, a przeciwległe boki są równe.

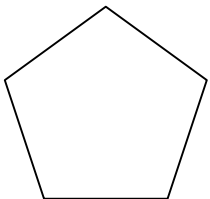
Parallelogram/Równoległobok

Opposite sides are parallel.
To czworokąt, którego boki są równoległe.

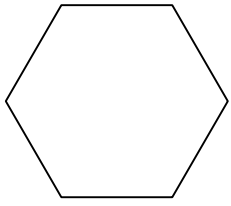
Quadrilateral/Czworokąt

Any shape with four straight sides.
Jakakolwiek figura geometryczna, która ma cztery proste boki.

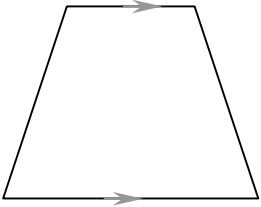
Pentagon/Pięciokąt

It has five sides and five angles.
Ma pięć boków i pięć kątów.

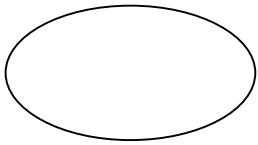
Hexagon/Sześciokąt

It has six sides and six angles.
Ma sześć boków i sześć kątów.

Trapezium/Trapez

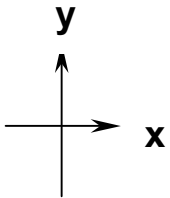
One set of sides is parallel.
Jedna para przeciwległych boków jest równoległa.

Ellipse/Elipsa

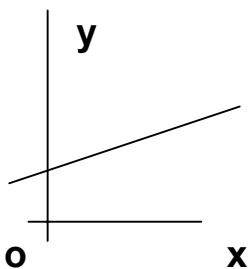
10. Graphs

10. Wykresy

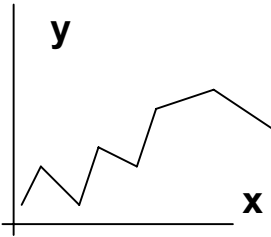

A graph has a vertical axis (y) and a horizontal axis (x).
Każdy wykres ma pionową i poziomą oś. (Wykres w prostokątnym układzie współrzędnych)

There are many different types of graphs or charts:
Jest wiele różnych rodzajów wykresów i diagramów:

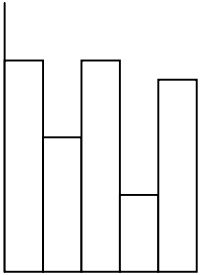

A straight-line graph.
Wykres liniowy.

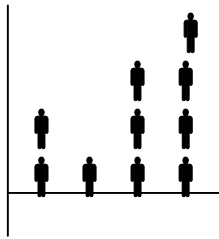
A graph plotting points.

Szereg dynamiczny

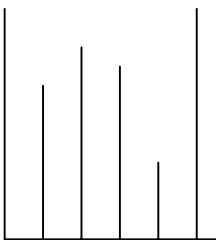
A bar chart or block graph.

Wykres słupkowy (słupki przylegające do siebie).

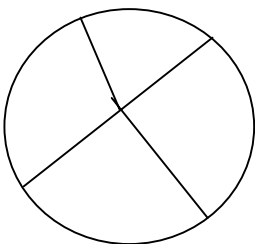
A pictogram.

Piktograf (metoda ilościowo-symboliczna).

A column graph.

Wykres liniowo-kolumnowy.

A pie-chart is a circle divided into different sectors.

Wykres kołowy to wykres w postaci czterech różnych wycinków kołowych.

12. Decimals

12. Ułamki dziesiętne

Parts of a whole number can also be written as decimals: 1/10 is the same as 0.1 1/4 is the same as 0.25 4 1/5 is the same as 4.2	<i>Części całej liczby mogą być zapisane jako ułamki dziesiętne. 1/10 to to samo co 0,1 1/4 to to samo co 0,25 4 1/5 to to samo co 4,2</i>
--	--

Percentages

Procenty

1% is one every 100	<i>1% to jeden ze stu</i>
1% is 1p in every pound	<i>1% to jeden pens z funta</i>
1% is 1/100	<i>1% to jedna setna</i>
1% is 0.01	<i>1% to 0.01</i>

Conversion Table

Tabela zamiany jednostek

		Fraction/ Ułamek	Decimals Ułamek dziesiętny	Percentage Procent
Half	<i>Półowa</i>	1/2	0.5	50%
Quarter	<i>Ćwierć</i>	1/4	0.25	25%
Three-quarters	<i>Trzy czwarte</i>	3/4	0.75	75%
One tenth	<i>Jedna dziesiąta</i>	1/10	0.1	10%
One fifth	<i>Jedna piąta</i>	1/5	0.2	20%
One third	<i>Jedena trzecia</i>	1/3	0.33	33 1/3%
Two thirds	<i>Dwie trzecie</i>	2/3	0.67	66 2/3%
One eighth	<i>Jedna ósma</i>	1/8	0.125	12 1/2

13. Distance

13. Odległość

<u>Metric system</u>	<u>System metryczny</u>
mm - millimetre	<i>mm - milimetr</i>
cm - centimetre	<i>cm - centymetr</i>
m - metre	<i>m - metr</i>
km - kilometre	<i>km - kilometr</i>

<u>Imperial system</u>	<u>System angielski</u>
<u>Abbreviations</u>	<u>Skróty</u>
in - inch	<i>in - cal</i>
ft - foot	<i>ft - stopa</i>
yd - yard	<i>yd - jard</i>
mi - mile	<i>mi - mila</i>
1m □ 1 yd	<i>1m □ 1 yd</i>
12 ins = 1ft	<i>12 ins = 1ft</i>
3ft = 1 yd	<i>3ft = 1 yd</i>
1760 yds = 1 mi	<i>1760 yds = 1 mi</i>

<u>Conversions</u>	<u>Zamiana jednostek.</u>
2½cm = 1in	<i>2½cm = 1cal</i>
1km = 5/8 mi	<i>1km = 5/8 mili</i>

14. Capacity

14. Pojemność

<u>Metric system</u>	<u>System metryczny</u>
ml - millilitre	<i>ml - mililitr</i>
cc - cubic centimetre	<i>cc - centymetr sześcienny</i>
l./li - litre	<i>l./li - litr</i>
1cc = 1ml	<i>1cc - 1ml</i>
1l = 1000ml	<i>1l - 1000ml</i>

Imperial system

System angielski

fl.oz - fluid ounce	<i>fl.oz - ciekła uncja</i>
pt - pint	<i>Pt - pint (czyt. pajnt)</i>
gal - gallon	<i>gal - galon</i>
20fl oz = 1 pt	<i>20 uncji = 1 pt</i>
8pts = 1 gal	<i>8pt = 1 galon</i>

<u>Conversions</u>	<u>Zamiana jednostek</u>
1 litre = 1 $\frac{3}{4}$ pints	<i>1 litr = 1 $\frac{3}{4}$ pint(a) (czyt. pajnta)</i>
1 gal = 4 $\frac{1}{2}$ litres	<i>1 gal = 4 $\frac{1}{2}$ litra</i>

15. Weight

15. Waga

Metric system	System metryczny
mg. - milligram	<i>mg. - miligram</i>
g - gram	<i>g - gram</i>
kg - kilogram	<i>kg - kilogram</i>
1000mg = 1g	<i>1000mg = 1g</i>
1000kg = 1 tonne (ton) -	<i>1000kg = 1 tona</i>
Imperial system	System angielski
oz - ounce	<i>oz - uncja</i>
lb - pound	<i>lb - funt</i>
st - stone	<i>st - (dosłownie) kamień</i>
16oz = 1lb	<i>16oz = 1lb</i>
14lb = 1 st	<i>14lb = 1st</i>
Conversions.	Zamiana jednostek
1oz = 28g	<i>1oz = 28g</i>
1kg = 2 1/5 lb	<i>1kg = 2 1/5 lb</i>

16. Time

16. Czas

<u>Units of time</u>	<u>Jednostki czasu</u>
s = second	<i>s = sekunda</i>
min = minute	<i>min = minuta</i>
h = hour	<i>godz = godzina</i>
wk = week	<i>tydz = tydzień</i>
yr = year	<i>r = rok</i>
p.a. = per year	<i>p.a. = na rok (rocznie)</i>
60s = 1min	<i>60s = 1min</i>
24h = 1 day	<i>24godz = 1 dzień</i>
52wks = 1 year	<i>52tyg = 1 rok</i>
60mins = 1 hour	<i>60min = 1 godzina</i>
7days = 1 week	<i>7dni = 1 tydzień</i>
12 months = 1 year	<i>12 miesięcy = 1 rok</i>
Calendar Months	Miesiące Kalendarzowe
30 days has September, April, June and November. All the rest have 31 Except February all alone which has 28 days clear and 29 in each leap year.	<i>Każdy Kwiecień, Czerwiec, Listopad czy wrzesień po 30 dni nam niesie. Pozostałe po 31 Tylko Luty biedny jeden, 28 ma dni przecież, 29 w rok przestępny.</i>

17. Temperature

17. Temperatura

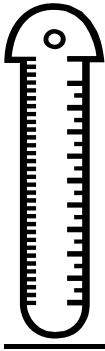
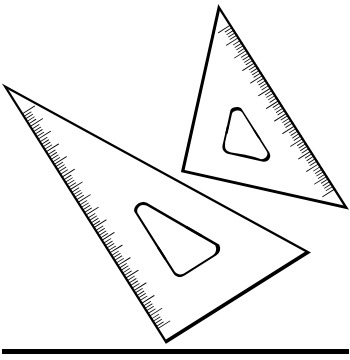
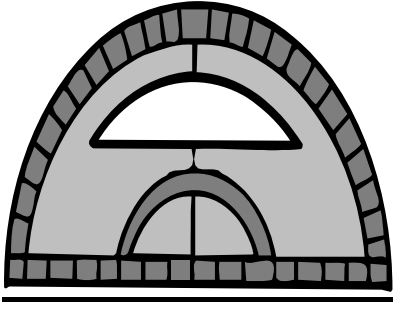
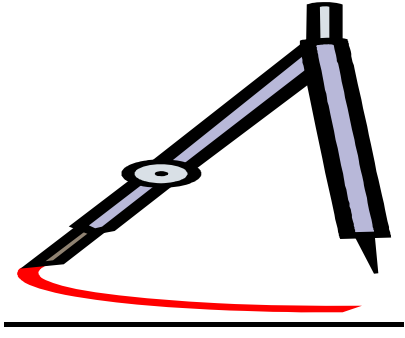
100°	boiling point	=	<i>temperatura wrzenia</i>
37°	body temperature	=	<i>temperatura ciała</i>
0°	freezing point	=	<i>temperatura zamarzania</i>

Temperature is usually measured in °C (degrees Celsius)	<i>Temperatura jest zazwyczaj mierzona w °C (stopniach Celcjusza?)</i>
---	--

Sometimes °F (Fahrenheit) is used.	<i>Czasami wykorzystywane są °F (stopnie Fahrenheita).</i>
------------------------------------	--

0°C = 32°F	<i>0°C = 32°F (stopni Farenheita)</i>
100°C = 212°F	<i>100°C = 212°F</i>

18. Instruments**18. Instrumenty**

ruler		<i>linijka</i>
set square		<i>ekierka</i>
protractor		<i>kątomierz</i>
compasses		<i>cyrkiel</i>